

Brüssel, 24. november 2023
(OR. en)

15825/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0318(NLE)

LIMITE

PROCIV 86	ATO 62
ENV 1384	CSC 546
JAI 1545	ECOFIN 1284
SAN 701	CSCI 198
COSI 231	DATAPROTECT 333
CHIMIE 102	MI 1043
ENFOPOL 512	CODEC 2272
RECH 530	COPS 563
CT 183	JAIEX 92
DENLEG 62	COPEN 415
COTER 228	IND 626
RELEX 1393	POLMIL 311
ENER 642	IPCR 63
HYBRID 82	DIGIT 281
TRANS 539	DISINFO 98
CYBER 302	CSDP/PSDC 799
TELECOM 355	MARE 27
ESPACE 88	POLMAR 59

ARUANNE

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Delegatsioonid
Komisjoni dok nr:	12485/23 + ADD1
Teema:	Eesistujariigi eduaruanne, mis käsitleb nõukogu soovitud tegevuskava kohta, mille alusel koordineerida liidu tasandi reageerimist märkimisväärse piiriülese tähtsusega elutähtsa taristu häiretele

Käesolevas aruandes antakse ülevaade nõukogu ettevalmistavates organites seni tehtud tööst ning eespool nimetatud ettepaneku läbivaatamise seisust.

Aruanne on koostatud eesistujariigi vastutusel ning pidades silmas 4.–5. detsembril 2023 toimuvat justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungit. Nõukogul palutakse aruanne teadmiseks võtta.

Eesistujariigi eduaruanne, mis käsitleb nõukogu soovitus tegevuskava kohta, mille alusel koordineerida liidu tasandi reageerimist märkimisväärse piiriülese tähtsusega elutähtsa taristu häiretele

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 6. septembril 2023 järgmise ettepaneku: nõukogu soovitus tegevuskava kohta, mille alusel koordineerida liidu tasandi reageerimist märkimisväärse piiriülese tähtsusega elutähtsa taristu häiretele¹. Sellise tegevuskava esitamisele kutsuti konkreetselt üles 8. detsembril 2022 vastu võetud nõukogu soovitus kogu liitu hõlmava koordineeritud lähenemisviisi kohta elutähtsa taristu toimepidevuse tugevdamise suhtes, mis räägiti läbi pärast gaasijuhtme Nord Stream kallal toime pandud sabotaaži. Nii see uus tegevuskava kui ka nõukogu 2022. aasta soovitus täiendavad mõlemad elutähtsa taristu füüsilist toimepidevust käsitlevat peamist valdkonnaülest liidu õigusakti, milleks on 2022. aasta detsembris vastu võetud direktiiv elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse kohta.
2. Viimasel ajal on liidus elutähtsa taristuga seotud riskid suurenenud, muu hulgas hübriidrünnakute suurenenud ohu ja kliimamuutustega seotud äärmuslike ilmastikunähtuste intensiivistumise tõttu. Läänemere veealuse elutähtsa taristuga seotud hiljutised intsidendid, mis mõjutasid Soomet, Eestit ja Rootsit, on selle vaieldamatu meeldetuletus ja osutab vajadusele pidevalt tugevdada meie vastupanuvõimet nii riiklikul kui ka liidu tasandil. Eelmisel kuul rõhutas Euroopa Ülemkogu vajadust võtta tõhusaid meetmeid, et tugevdada elutähtsa taristu vastupanuvõimet ja tagada selle turvalisus. Eesistujariik leiab, et elutähtsa taristu tegevuskava üle peetavate läbirääkimiste edendamiseks tehtavad jõupingutused aitavad märkimisväärselt kaasa selle eesmärgi saavutamisele.

¹ 12485/23 + ADD 1.

3. Komisjoni eelnõus tuuakse välja Euroopa Liidu tasandil tehtava koostöö erinevaid tasandeid, mis puudutab reageerimist piiriülese mõõtmega elutähtsat taristut mõjutavatele olulistele intsidentidele. Selle eesmärk on saavutada kolm põhieesmärki: 1) ühise olukorrateadlikkuse parandamine, 2) avalikkuse koordineeritud teavitamise tugevdamine ja 3) koordineeritud tulemuslik reageerimine. Selle tegevuskava eelnõu eesmärk on täiendada 2022. aasta detsembris vastu võetud direktiivi elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse kohta seoses sellistele intsidentidele reageerimisega.

II. TÖÖ NÕUKOGU ETTEVALMISTAVATES ORGANITES

4. Nõukogus vaatab ettepaneku läbi elanikkonnakaitse töörühma erikoosseis, mis tegeleb elutähtsate üksuste vastupanuvõime direktiiviga (edaspidi „PROCIV-CER“). Sellesse koosseisu kuuluvad delegaadid, kelle liikmesriigid on määranud jälgima arutelusid elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust käsitleva direktiivi üle ning laiemalt elutähtsa taristu kaitse ja toimepidevuse ning elutähtsa teenuse osutajate toimepidevuse üle.
5. Arutelud eelnõu teksti üle algasid 12. septembri koosolekul, kus komisjon tutvustas põhjalikult peamisi aspekte. Liikmesriikidele anti võimalus väljendada ettepaneku suhtes oma esialgseid seisukohti. Tõstatati mitu küsimust, sealhulgas mis puudutab valdkondlikku kohaldamisala, tegevuskava kasutamise künnist, tegevuskava koostoimet teiste olemasolevate kriisiohjemehhanismidega ja terminoloogiat.
6. PROCIV-CERi töörühm jätkas ettepaneku üle peetavaid arutelusid 4. oktoobril. PROCIV-CERi koosolekule eelnes poolepäevane õppus, mille komisjon korraldas stsenaariumipõhise arutelu vormis. Eesmärk oli testida elutähtsa taristu tegevuskava kavandi kasutamist fiktiivses olukorras ning anda seeläbi võimalus teha kindlaks võimalikud puudused ja parandused, mida saab nõukogus ettepaneku üle peetavatel läbirääkimistel arvesse võtta.

7. Eesistujariik esitas oma esimese kompromissteksti enne PROCIV-CERi töörühma 8. novembri koosolekut. Liikmesriigid tervitasid tehtud olulisi edusamme, märkides siiski vajadust jätkata arutelusid mitme küsimuse üle, mis hõlmasid järgmist: tegevuskava valdkondlik kohaldamisala ja kasutamise künnis; koostoime teiste liidu kriisimehhanismide ja -keskustega ning teiste liidu kriisimehhanismide ja -keskuste, näiteks hädaolukordadele reageerimise kriisikeskuse roll selles uues tegevuskavas; kõige sobivam viis liikmesriikide esmase rolli edasiandmiseks kriisiohjamisel ja riigi julgeoleku kaitsmisel; tundliku ja salastatud teabe asjakohane kaitse; ning nõukogu ja komisjoni organite ja foorumite roll selles uues tegevuskavas. Komisjon selgitas teatavaid aspekte, sealhulgas neid, mis on seotud liikmesriikide poolt varem tõstatatud elementidega.
8. Eesistujariik valmistab praegu ette teist eesistujariigi kompromissteksti, mis esitatakse enne PROCIV-CER töörühma 11. detsembri koosolekut.
9. Koordineerimise osas on eesistujariik teinud jõupingutusi, et asjakohasel juhul kaasata selle valdkonnaülese dokumendi koostamisse teised asjaomased töörühmad. PROCIV-CER töörühma 8. novembri koosolekule kutsuti elanikkonnakaitse töörühma delegaadid, kuna arutatud küsimused puudutasid neile huvi pakkuvaid küsimusi. Poliitilis-sõjaline rühm arutas ELi ja NATO koostööd käsitlevat punkti oma 13. novembri koosolekul.

III. JÄRELDUSED

10. Eesistujariik hindab väga komisjoni ja liikmesriikide poolt läbirääkimiste käigus tehtud tööd. Eesistujariik tunnustab ka liikmesriikide suuri koordineerimispuudlusi oma haldusasutustes, mis on võimaldanud konstruktiivseid arutelusid ja läbirääkimiste edenemist.
11. Eesistujariigi hinnangul on läbirääkimised hästi edasi liikunud, kuid kõnealust nõukogu soovitus ei pruugi olla võimalik vastu võtta enne poolaasta lõppu, kuna mitmed küsimused vajavad täiendavat kaalumist. Lisaks on mõned liikmesriigid taotlenud lisaaga riiklike konsultatsioonide pidamiseks selle keeruka, valdkonnaülese dokumendi üle, mis puudutab riikliku julgeoleku küsimusi. Eesistujariik Hispaania teeb tihedat koostööd järgmise eesistujariigi Belgiaga, et tagada vajaduse korral dokumendi menetlemise sujuv üleandmine.
12. Eeltoodut arvesse võttes palutakse alaliste esindajate komiteel ja nõukogul võtta teadmiseks kavandava tegevuskava läbivaatamisel tehtud edusammud.